

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ
ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ**

**Головне управління Держпродспоживслужби в Івано – Франківській
області**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
по організації протиепідемічних заходів у закладах освіти в
період карантину в зв'язку поширенням коронавірусної
хвороби (COVID-19)
в Івано-Франківській області**

**м. Івано – Франківськ
2020 р.**

1. Вступ

Коронавірусна хвороба COVID-19 – це заразне інфекційне захворювання, яке викликається коронавірусом сімейства Coronaviridae.

Механізми передачі інфекції - повітряно-крапельний, контактний.

2. Тимчасові рекомендації щодо організації протиепідемічних заходів у закладах освіти в період карантину в зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)

З метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) у навчальному 2020-2021 році суб'єкти, що відповідають за влаштування, утримання закладів позашкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти (далі - заклади освіти), мають здійснювати свою діяльність з урахуванням цих методичних рекомендацій, спрямованих на запобігання ускладнення епідемічної ситуації внаслідок поширення коронавірусної хвороби (COVID-19).

Заходи, спрямовані на запобігання ускладненню епідемічної ситуації в загальноосвітніх навчальних закладах, визначені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 30 червня 2020 року №42 "Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів в період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)".

З 1 вересня не працюватимуть школи, що належать до адміністративно-територіальних одиниць, у яких встановлено **"червоний" рівень** епідемічної небезпеки.

1. Відповідальність за виконання Тимчасових рекомендацій покладається на засновника (власника) та керівника закладу освіти.

2. Керівник та медичний персонал закладу освіти, або відповідальна особа, яка пройшла відповідний інструктаж та призначена наказом керівника закладу, забезпечують:

- щоденний контроль за виконанням Тимчасових рекомендацій;
- проведення роз'яснювальної роботи з персоналом та здобувачами освіти щодо індивідуальних заходів профілактики та реагування на

- виявлення симптомів коронавірусної хвороби (COVID-19) серед персоналу або здобувачів освіти;
- розробку алгоритмів дій на випадок надзвичайної ситуації, пов'язаною з реєстрацією випадків захворювання на коронавірусну хворобу (COVID-19) серед здобувачів освіти та працівників закладу освіти;
 - недопущення до роботи персоналу, визначеного таким, який потребує самоізоляції відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я;
 - проведення інструктажу для працівників щодо запобігання поширенню коронавірусної інфекції (COVID-19), дотримання правил респіраторної гігієни та протиепідемічних заходів.

3. Допуск до роботи персоналу закладів освіти здійснюється за умови використання засобів індивідуального захисту (респіратора або захисної маски, у тому числі виготовлених самостійно) після проведення термометрії безконтактним термометром.

Працівники із ознаками гострого респіраторного захворювання або підвищеною температурою тіла понад 37.2 С не допускаються на робоче місце.

4. Усі працівники закладу забезпечуються засобами індивідуального захисту із розрахунку і захисна маска на 3 години роботи. Засоби індивідуального захисту мають бути в наявності із розрахунку на 5 робочих днів, у т.ч. на 1 робочу зміну - безпосередньо на робочому місці працівника.

Після кожного зняття засобів індивідуального захисту та перед одяганням чистих засобів індивідуального захисту, працівник повинен ретельно вимити руки з милом або обробити антисептичним засобом.

5. Керівник закладу освіти забезпечує:

- організацію централізованого збору використаних засобів індивідуального захисту, паперових серветок в окремі контейнери (урни) з кришками та поліетиленовими пакетами, з подальшою утилізацією згідно з укладеними угодами на вивіз твердих побутових відходів;

- проведення навчання працівників щодо одягання, використання, зняття засобів індивідуального захисту, їх утилізації, контроль за виконанням цих вимог;
- необхідні умови для дотриманням працівниками правил особистої гігієни (рукомийники, мило рідке, паперові рушники (або електросушарки для рук), антисептичні засоби для обробки рук тощо);
- обмеження проведення масових заходів (нарад, зборів тощо) в закритих приміщеннях (окрім заходів необхідних для забезпечення функціонування закладів освіти - проведення педагогічних рад, засідань ректоратів, конкурсних комісій, конференцій трудового колективу тощо);
- медичні пункти закладу необхідними засобами та обладнанням (безконтактними термометрами, дезінфекційними, в тому числі антисептичними засобами для обробки рук, засобами особистої гігієни та індивідуального захисту);
- розміщення інформації (плакатів/банерів) про необхідність дотримання респіраторної гігієни та етикету кашлю.

Вимоги щодо організації освітнього процесу

6. Керівник закладу освіти розробляє маршрути руху здобувачів освіти (задіються всі можливі входи в приміщення закладу) та складає графік, за яким відбувається допуск здобувачів освіти до закладу. Графік допуску повинен формуватися таким чином, щоб запобігати утворенню скупчення учасників освітнього процесу. Забороняється допуск до закладу освіти батьків або супроводжуючих осіб, крім осіб, які супроводжують осіб з інвалідністю.

7. Педагогічний склад закладу освіти перед початком занять проводить опитування учасників освітнього процесу щодо їх самопочуття та наявності симптомів респіраторної хвороби.

В разі виявлення ознак гострої респіраторної хвороби, за відсутності батьків, здобувачі освіти тимчасово ізолюються в спеціально відведеному приміщенні закладу, інформуються батьки (інші законні представники) та приймається узгоджене рішення щодо направлення до закладу охорони здоров'я.

8. Вхід до приміщень закладу дозволяється при наявності захисної маски або респіратора. Захисні маски можуть не використовуватися під час проведення занять у навчальних приміщеннях. Під час пересування приміщеннями закладу освіти використання захисних масок є обов'язковим.

9. На вході до всіх приміщень закладу організовуються місця для обробки рук антисептичними засобами. Місця для обробки рук позначаються яскравим вказівником про правила та необхідність дезінфекції рук (банер, наклейка, тощо).

10. Пересування здобувачів освіти між навчальними кабінетами, аудиторіями повинно бути мінімізованим, зокрема, шляхом проведення занять впродовж дня для одного і того ж класу (групи) в одній і тій самій аудиторії (кабінеті), застосування модульного підходу до організації вивчення дисциплін тощо).

11. У розкладі занять необхідно передбачити можливість визначення різного часу початку та закінчення занять (перерв) для різних класів та груп.

12. Необхідно забезпечити раціональне використання запасних виходів із закладу освіти, використання розмітки на підлозі, що полегшує організацію двостороннього руху коридорами, виокремлення зон переміщення для різних вікових категорій здобувачів освіти.

13. За можливості забезпечити проведення занять з окремих предметів на відкритому повітрі.

14. У санітарних кімнатах потрібно забезпечити наявність рідкого мила, антисептичних засобів для рук та паперових рушників (або електросушарок для рук). Використання багаторазових рушників заборонено.

15. Після проведення занять у кінці робочого дня необхідно провести очищення і дезінфекцію поверхонь (в тому числі дверних ручок, столів, місць для сидіння, перил, тощо).

16. Після кожного навчального заняття проводити провітрювання впродовж не менше 10 хвилин.

17. На території закладу необхідно розмістити контейнери/урни з кришкою для використаних масок з чіткою яскравою відміткою «ВИКОРИСТАНІ МАСКИ ТА РУКАВИЧКИ».

Вимоги до організації харчування

18. Керівник закладу освіти розробляє графік харчування здобувачів освіти. Організація мультипрофільного харчування за типом «шведського столу» та шляхом самообслуговування на період карантину не дозволяється.

19. При організації харчування необхідно забезпечити відстань між столами не менше 1,5 м та розміщення за столом не більше 4-х осіб.

20. Усі працівники харчоблоку забезпечуються засобами індивідуального захисту із розрахунку 1 захисна маска на 3 години роботи, одноразовими рукавичками, які необхідно змінювати після кожної дії (виробничого процесу на харчоблоці їdalyni), не пов'язаних між собою. Засоби індивідуального захисту мають бути в наявності із розрахунку на 5 робочих днів, у т.ч. на 1 робочу зміну - безпосередньо на робочому місці працівника.

21. Після кожного зняття засобів індивідуального захисту (захисних масок одноразових рукавичок), перед одяганням чистих засобів індивідуального захисту, працівник повинен ретельно вимити руки з мілом або обробити антисептичним засобом.

22. Керівник закладу організовує централізований збір використаних засобів індивідуального захисту, паперових серветок в окремі контейнери (урни) з кришками та поліестіленовими пакетами, з подальшою утилізацією згідно з укладеними угодами на вивіз твердих побутових відходів.

23. Працівник їdalyni, який видає страви або здійснює розрахунок, повинен бути забезпечений засобами індивідуального захисту: захисною маскою або респіратором, захисними окулярами або захисним щитком, одноразовими рукавичками.

24. При організації харчування необхідно забезпечити умови для дотриманням працівниками правил особистої гігієни (рукомийники, мило рідке, паперові рушники (або електросушарки для рук). антисептичні засоби для обробки рук, тощо.

25. З працівниками харчоблоку необхідно провести навчання щодо одягання, використання, зняття засобів індивідуального захисту, їх утилізації, забезпечити контроль за виконанням цих вимог.

Вимоги до транспорту, який перевозить дітей за працівників до закладу освіти

26. Організатор – перевізник, який здійснює перевезення дітей та працівників до закладу освіти забезпечує:

- проведення дезінфекційних заходів у салоні транспортного засобу в кінці робочої зміні;
- водіїв засобами індивідуального захисту (із розрахунку 1 захисна маска на 3 години роботи на 1 особу), антисептичний засіб для обробки рук;
- проведення навчання з питань використання та утилізації засобів індивідуального захисту;
- щоденний контроль за станом здоров'я водіїв та проведення температурного скринінгу до початку робочої зміни;
- не допуск до роботи осіб з ознаками гострої респіраторної хвороби або підвищеною температурою тіла понад 37,2 С;
- вхід до салону автотранспорту при наявності засобів індивідуального захисту (респіратора або захисної маски);
- перевезення пасажирів здійснювати у межах кількості місць для сидіння.

27. З метою профілактики та боротьби з інфекцією, викликаною коронавірусом, проводять профілактичну дезінфекцію. Для проведення дезінфекції застосовують дезінфікуючі засоби, зареєстровані в установленому порядку та дозволені до застосування в закладах освіти. В інструкціях по застосуванню цих засобів вказані режими для знезараження об'єктів при ентеровірусних інфекціях.

Для дезінфекції можуть бути використані засоби з різних хімічних груп, які зареєстровані в державному реєстрі дезінфекційних засобів МОЗ України та графі «об'єкт застосування» вказано заклади освіти, дитячі навчальні заклади. Склад діючих речовин зазначено в інструкціях по застосуванню дезінфікуючих засобів, режим дезінфекції по енеровірусній інфекції.

Дезінфікуючі засоби зберігають в упаковці виробника, щільно закритими у спеціально відведеному сухому, прохолодному і затемненому місці, недоступному для дітей. Заходи безпеки при проведенні дезінфекційних заходів першої допомоги при випадковому отруєнні викладені для кожного конкретного дезінфекційного засобу в Інструкціях щодо їх застосування.

Європейський центр профілактики та контролю захворювань рекомендує для дезінфекції поверхонь у немедичних установах, де можливе інфікування COVID-19, після попереднього їх очищення нейтральним мийним засобом, використовувати розчин з **0,2% гіпохлориту натрію**. Розведіть його у пропорції 1:25 із використанням гіпохлориту натрію з початковою концентрацією 5% (0,4 л гіпохлориту натрію на 10 літрів води). Для поверхонь, які можуть бути пошкоджені гіпохлоритом натрію, необхідно застосовувати етанол із концентрацією 70%, після їх очищення нейтральним мийним засобом. Дезінфекцію приміщень (підлога, стіни), простими дерев'яними меблями, проводять зрошуванням розчином гіпохлориту натрію в концентрації 0,2% по активному хлору із розрахунку 300—500 мл/м² при експозиції 1 год. По закінченні дезінфекції приміщення обов'язково провітрюють.

Розрахунок приготування інших розчинів гіпохлориту натрію

Вміст активного хлору в розчині натрію гіпохлориту, %	Кількість в мл розчину гіпохлориту, необхідне для приготування 10 л робочого розчину		
	0,25% по активному хлору	1% по активному хлору	
17	150	600	
12	210	840	
10	250	1000	
9	280	1110	
8	315	1250	
5	500	2000	

28. Правила безпеки при приготуванні та використанні дезинфікуючих речовин.

До приготування дезинфікуючих розчинів допускають осіб не молодше 18 років, які пройшли у встановленому порядку обов'язкові попередній та періодичні медичні огляди та не мають медичних протипоказань до виконання таких робіт (бажано особи, які мають медичну освіту). Не допускають до приготування дезинфікуючих розчинів вагітних жінок і жінок, що годують. Персонал, який залучається до приготування дезинфікуючих розчинів, зобов'язаний:

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати лише роботу, доручену керівником робіт і передбачену його посадовою інструкцією;

- знати властивості дезінфікуючих засобів та їх дію на організм людини; вміти користуватися засобами індивідуального та колективного захисту;
- пройти інструктаж за інструкцією з надання першої долікарської допомоги та мати навички надання такої допомоги потерпілому залежно від отриманої травми;
- пройти інструктаж з пожежної безпеки, знати місце розташування первинних засобів пожежогасіння, вміти ними користуватися;
- дотримуватися особистої гігієни, вживати їжу у спеціально передбачених місцях, утримувати у порядку робоче місце.

Під час приготування дезінфікуючих розчинів на організм людини можливий вплив небезпечних і шкідливих виробничих чинників, зокрема: хімічні — токсична та подразнювальна дія дезінфікуючих розчинів на шкірні покриви, слизові оболонки очей і органи дихання; фізичні — недостатня освітленість робочої зони; підвищена або знижена температура обладнання, матеріалів; гострі кромки, задирки, шорсткість на поверхні інструментів та обладнання; підвищена температура (оскільки активність усіх дезінфікуючих засобів при підвищенні температури зростає) тощо. На роботах зі шкідливими та небезпечними умовами праці працівникам видають безоплатно за встановленими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту, а також мийні та знешкоджувальні засоби, передбачені колективним договором. Готовати дезінфікуючі розчини необхідно у спеціально відведеному зачиненому приміщенні, в якому обов'язково мають бути у запасі 5%-вий розчин бікарбонату натрію (сода), 3–6%-вий розчин оцтової кислоти або 1–2%-вий розчин борної кислоти, а також підведена тепла вода.

У цьому приміщенні обов'язково має бути достатня кількість засобів для приготування розчинів (тара, лійки тощо), а також зберігатися медична аптечка. Посудини з дезінфікуючими розчинами слід зберігати у темній непошкодженій тарі у спеціальному приміщенні, спеціальних ящиках або шафах.

Перед початком роботи потрібно: перевірити справність спеціального одягу, інших засобів індивідуального захисту і лише потім надягти їх. Спецодяг необхідно застібнути на всі гудзики, заправити рукави; забезпечити нормативне освітлення робочої зони;

прибрати сторонні предмети з робочого місця та шляхів переміщення, переконатися у відсутності на підлозі предметів, що спричиняють ковзання; перевірити наявність піску та засобів для нейтралізації кислот і лугів; увімкнути загальнообмінну припливно-витяжну (місцеву витяжну) вентиляцію; впевнитися, що взято необхідні для приготування дезінфікуючих розчинів засоби, перевірити дати їх виготовлення та терміни використання; перевірити, чи на робочому місці є лише необхідне для виконання конкретної роботи обладнання, та перевірити його справність; про виявлені порушення, несправності обладнання та засобів захисту повідомити безпосереднього керівника, не приступати до роботи, поки порушення чи несправності не буде усунено. Під час роботи заборонено залишати без нагляду дезінфікуючі засоби та передавати їх іншим особам. У приміщенні для проведення робіт заборонено перебувати стороннім особам. Під час виконання будь-яких робіт з приготування дезінфікуючих розчинів слід дотримуватися правил особистої гігієни. Забороняється курити, пити, зберігати та вживати їжу у робочому приміщенні.